

lek. stom. Adam Mrukwa^{1,2}

lek. Michał Bogocz^{3,4}

prof. dr hab. n. med. Ewa Mrukwa-Kominek^{3,4}

¹Wydział Stomatologiczny Uniwersytet Comenius
Bratysława, Słowacja (absolwent)

²DuoDent Clinic, Klinika Implantologii, Stomatologii
i Medycyny Estetycznej w Rudzie Śląskiej

³Oddział Okulistyki Dorosłych
Uniwersyteckie Centrum Kliniczne
im. prof. K. Gibińskiego
SUM w Katowicach

kierownik: prof. dr hab. n. med. Ewa Mrukwa-Kominek

⁴Klinika Okulistyki Katedry Okulistyki
Wydział Nauk Medycznych
SUM w Katowicach

kierownik: prof. dr hab. n. med. Ewa Mrukwa-Kominek

ZMIANY ZĘBOPOCHODNE DOSIĘGAJĄCE LUB WPŁYWAJĄCE NA PRZESTRZEŃ OCZODOŁU

ODONTOGENIC CHANGES REACHING OR AFFECTING THE SPACE OF THE ORBIT

Słowa kluczowe

Infekcja zębopochodna, ropień, zespół Gorlina-Goltza, rogowaciejąco-torbielowaty guz zębopochodny, KCOT

Streszczenie

W pracy przedstawiono poglądy dotyczące cyst oraz ropni zębopochodnych, ich wpływ na zmiany zapalno-bakteryjne bezpośrednio dosięgające przestrzeni oczodołu lub na niego wpływające. Praca obejmuje: opis takich zmian torbielowatych, jak: torbiel tętniakowata kości (ABC), torbielowate zmiany szczęki wyścielone nabłonkiem keratonizującym występujące w okolicach twarzoczaszki; ropnie oczodołu i diagnostykę różnicową torbieli oraz ropni; metody leczenia zmian zębopochodnych dosięgających oczodołu lub wpływających na jego przestrzeń.

Opis torbieli tętniakowatej kości obejmuje rys historyczny, etiologię, objawy, statystycznie najczęstsze miejsca występowania torbieli oraz takie istotne z punktu widzenia okulistyki objawy, jak: diplopia, *proptosis*, upośledzenie widzenia oraz brak zdolności wykreowania prawidłowo skupionego obrazu.

Opis torbielowatych zmian szczęki wyścielonych nabłonkiem keratonizującym obejmuje klasyfikację

Key words

Odontogenic infection, cyst, Gorlin-Goltz syndrome, keratocystic odontogenic tumor, KCOT

Summary

The article presents perspectives on odontogenic cysts and abscesses, and their impact on inflammatory and bacterial lesions directly reaching or affecting the orbital space. The article covers a description of types of cystic lesions such as aneurysmal bone cyst (ABC), cystic lesions of the jawbones lined with keratinising epithelium occurring in the facio-cranial bone area, differential diagnosis of cysts and abscesses, and methods of treatment of odontogenic lesions reaching or affecting the space of the orbit.

The description of aneurysmal bone cyst includes an historical outline, etiology, symptoms, statistically the most common location of cyst occurrence and symptoms significant from the point of view of ophthalmology, such as diplopia, *proptosis*, visual impairment and inability to create a properly focused image.

The description of cystic lesions of the jawbones lined with keratinising epithelium includes cyst classification, radiological and histopathological diagnostic

torbieli, radiologiczne oraz histopatologiczne metody diagnostyczne, diagnostykę różnicową podzieloną na radiologiczną, w której wyróżniamy szkliwiaki, guz gruczolakowaty zębopochodny, śluzak zębopochodny, ziarniniak olbrzymiokomórkowy czy torbiel zawiązkową oraz diagnostykę różnicową histopatologiczną. Opis torbielowatych zmian szczęki wyścielonych nabłonkiem keratonizującym jako część zespołu Gorlina-Goltza (zespół nabłoniaków znamionowych) zawiera opis zmian patologicznych oraz metody leczenia zmian w obrębie kości.

Opis powstawania ropnia oczodołu obejmuje etiologię stanu zapalnego, podział ropni, najczęstszą drogę rozprzestrzeniania się stanu zapalnego od ogniska zakażenia zębopochodnego na przyległe struktury anatomiczne oraz podział oczodołowych powikłań zapaleń zatok przynosowych.

Autorzy na podstawie przeanalizowanej literatury wnioskuje, iż powikłania przestrzeni oczodołu wynikające z infekcji zębopochodnych, nieleczonych cyst czy ropni związane są z ryzykiem znacznego zaburzenia widzenia, a wczesne rozpoznanie i szybkie wdrożenie właściwych procedur warunkuje odpowiednie leczenie.

methods, differential diagnostics divided into radiological diagnostics where we distinguish ameloblastoma, adenomatoid odontogenic tumor, odontogenic myxoma, giant-cell granuloma and follicular cyst, and histopathological differential diagnostics. The description of cystic lesions of the jawbones lined with keratinising epithelium as a collective part of the Gorlin-Goltz syndrome (nevroid basal cell carcinoma syndrome) includes a description of pathological lesions and methods of treatment of lesions within the bones.

The description of orbital abscess formation includes the etiology of inflammation, abscess division, the most common route of inflammation spreading from an odontogenic infection to the adjacent anatomical structures and the division of orbital inflammatory complications of the paranasal sinuses.

Based on the analyzed literature, the authors conclude that complications of the orbital space resulting from odontogenic infections, untreated cysts or abscesses are associated with the risk of significant visual impairment, and early diagnosis and prompt implementation of appropriate procedures determine appropriate treatment.